

S U R E T

I

Yüksek Vekiller heyetinin müessesatı resmîyyeği yangından koruma kararnamesidir.

10 mayıs 933- 2397 numaralı ceridei resmîye ile ilân edilmiştir.

Kararname No 14149

Devlete ait ve Devlet binası olmak üzere kiralanmış binaların yangından korunması hakkında Maliye Vekilligince hazırlanup 21/3/933 tarih ve 5792/29 sayılı tezkere ile tevdi olunan ilişik talimatnamenin tatbiki İora Vekilleri Hey'etinin 12/4/1933 toplanışında kabul olanmıştır. 12/4/933

Reisi Cumhur

Gazi M.Kemal

Başvekil Adliye Vekili Millî Müdafaa Vekili Dahiliye Vekili
İsmet Yusuf Kemal Zekâi Ş. Kaya

Hariciye Vekili
Dr.Tevfik Rüştü

Maliye Vekili
M.Abdülhalik

Maarif Vekili
DR. Reşit Galip

Hafia Vekili
Hilmi

İktisat Vekili
M. Celâl

Sıhhat ve İotimaî muavenet Vekili
Dr. Refik

Gümrük ve İnhisarlar
Vekili Ali Rana

Ziraat Vekili
Muhlis

Devlete ait ve Devlet binası olmak üzere kiralanmış binaların yangından koruma talimatnamesi

İçeriden çıkan yangınların elektrik kuruluşlarının eksikliklerinden soba ve soba bacaları oigara ve oigara tablalarına karşı benimsememezlikten, sobaların kuruluşlarının fenalıklarından çıkmakta olduğu anlaşılma ile bunun önün geçmek için düşünölenler aşağıda sıraya konmuştur.

Madde -1- Elektrik kuruluşu: , borular içinde ve fenne uygun olarak mutahassıslarına ve fenne uygun olmıyanlar vakit geçirmeksizin fenne uygun olarak yaptırılacak ve olmasa fenne uygun bir hâle getirilinceye kadar kullanılmıyacaktır.

Madde 2- Kuruluş altı ayda bir bu işteki bilgisi oradaki Hafia memurlarını "fennî bilgisi vardır " diyeceği fen memurları tarafından sık sık araştırılarak rapora bağlanacaktır.

Madde 3- Soba olan dairelerde sobalar elden geldiği kadar duvara ve tahta olan yerlere usak olarak kurulacak ve duvardaki deliklerden ve cam yerlerinden sağ kummuş pencerelerden çıkarılacak borular sağaktan en az 25 santimetre

açıktan ve 1,5 metre yüksekine çıkarılmak ve üzerlerine tepelik konmak sureti-
le çıkarılacaktır.

Madde 4 - Soba boruları iki ayda bir söktürülerek bacaları ile birlikte
temizlettirilecek ve her temizlenmede bu işe bakan memurları tarafından temiz-
leme tarihleri gösterilerek tutacağı kâğıdı merkezde daire amirlerine ve taş-
ralarda en büyük Mülkiye memuruna yazı ile bildirecektir.

Madde 5 - Sobalar sağ örtülü tablalar üzerine konulacak ve soba konacak yer
tahata döşemeli ise tablalardan başka döşeme ile tabla arasına kenarları en
çok yarınşar matre geçmek üzere amiyant ve ya saç konacaktır. Odun ve kömür
ayrıca bir kap içinde bulundurulacak ,kurutmak ve ya sair sebeplerle sobaların
altına ve yanına konulmayacaktır.

Madde 6 - Kısış günlük işin bitiminde odalardaki sobaların içinde bul nan
ateşler odacılar tarafından kapaklı kovalar içine alınarak söndürülecek ve a-
tış kalmadığı anlaşılınca oda kapıları kilitlenecektir.

Madde 7 - İşçilerden geceleri dairemerde kalacak olanlar için yatak oda-
ları ayrılarak bu odalarda yatırılacak ve bütün iş ve yazı odalarında yatırıl-
mayacaktır. İşçilerin yatak odalarına nispeten konulacak soba ve mangalda yemek
veya başka bir şey pişirmek yasaktır.

Madde 8 - Vilâyet kaza ve nahiyelerde seranın en büyük mülkiye memuru tara-
fından dahiliye memurlarından biridaire amiri ve mevcut işçiler içinden bir
de işçi başı seçilecektir. İşçiler daire amirinin emri altında iş görürler

Madde 9 - Binalar geceleri ve paydos günleri varsa daire bekcilerine ve
bekçi olmayan yerlerde işçilere sıra ile beklettirilip bekçileri ve birden
bazla işçileri olmayan binalar geceleri memleket bekcileri ve ya polis ve
jandarma d vriyeleri tarafından dışından sık sık göz altında bulundurulmalıdır

Madde 10 -, Dairelerin oda kapılarında 7/15 uzunluğunda kapaklı bir delik
açtırılarak bu delikler gündüzleri kapanacak ve paydos zamanlarında içerileri
görülebilme için açık bulundurulacaktır

Madde 11 - Her odaya bir numara konacak ve bu numaralar ufak maden parçala-
larına yazdırılarak anahtarlarına bağlanacaktır.

Madde 12 - Anahtarlar uygun yerlere konulacak dolaplarda saklanacak ve bu
dolapların anahtarları işçi başı ve ya nöbetçilerde bulunacaktır. Dolapların
kapıları oamlı olacaktır.

Madde 13 - Paydosdan sonra işçiler odaları kilitliyerek anahtarlarını
anahtar dolabındaki numaralarına göre çengellerine asacaklar ve gece bekçile-
rine haber vereceklerdir.

Madde 14 - Bekçiler paydosdan yarım saat sonra anahtar dolabındaki numaralı
larına göre anahtarları gelmeyen odaları araştırarak ve kontrol saatlerini de
alarak 15 dakika da bir belli yerlerde ki anahtarlarla kurulmak suretile bir
düsuye dolayacak ve oda kapılarındaki açık bırakılmış deliklerden odaların
içinde ateş ve ya duman olup olmadığını araştıracaktır.

Madde 15 - Dairelerin paydosdan yarım saat sonra asıl kapısından başka
kapıları ve açık kalmış pencereler varsa bekçiler tarafından kapanılacak ve
bundan sonra yabancıların içeri girmesi yasaktır.

III

Madde 16 - İş bitimi çanı çaldıktan sonra hiç bir memur dairede kalmaz . Ancak paydos zamanlarında veya dairenin kapalı günlerinde çalışçakların işim-leri daire amirlerine bildirilecektir.

Madde 17 - Paydosta ve ya dairelerin kapalı günlerinde daireye gelecek memurlar o daire çefinin bir müsekkeresile gelebilir. Bekçiler bu müsekkereyi alırlar ve vakit geçirmeksizin daire amirine gönderirler.

Madde 18 - Merkez dairelerinde işçi başı ve yardımcıları şehirde evleri de olsa sıra ile geceleri ve dairelerin kapalı olduğu günlerde dairelerde kalacak tır. Her daire amiri bu iş için bir cedvel yapacaktır.

Madde 19 - Yangın söndürme aletleri aşağıda yazılmıştır.

A-Yangın tulumbası

B-Su dolu kovalar

C-Tazsikli şehir suyu bulunan yerlerde yangın su tesisatı " Tesisat borularının kütükleri bir üç çeyrekte ve hortumların yassılmaş çnişlikleri seksen beş milimetre ve hortum ucuna takılan boruların ağız kuturları on dört milimetreden aşağı olmayacaktır."

D-Dört beş katlı yüksek binaların çok defa üst katlarından şehir suyu ya hiç yahut kafi derecede tazsikli olamayacağından böyle yüksek binaların üstlerine su depoları yaptırılması ve bunların boşaldıkta dolmalarına teminiğin môtör konulması ve binaların katlarına yapılacak su tesisatı borularının da depolara rapt edilerek suyun yukarıdan aşağı tazsiki temin edilmelidir.

E-İstenildiği zaman su bulunması için binaların uygun bir yerinde en az beş to su alacak su kapları .

F-Dairelerin bahçelerinde yapılacak süs havuzları "E" fıkrasındaki düşünceye uygun olmalıdır.

G-Bahçelerdeki havuzların suyu hiç eksik olmayacaktır.

H-Binaların üst kat pencerelerine erişecek yükseklikte merdiven "bu yükseklik 3 metreden çok olurse itfaiye merdiveni gibi geçme ve bir kaç parça olacaktır"

I-Uç ve daha ziyade katlı binaların üçten sonraki katlarındaş basamaklı halat merdiven

J-Pencerelerden aşağı eşya indirmeğe mahsus tıp.

K-Kağıt ve defterin dışarı çıkarılmasını kolaylaştırmak için torba ve çuval.

L-3 metre uzunluğunda kancalar .

M-Yangın söndürme makinesi.

N-Sedası mevcut dillerden ayrı ve binanın bir kaç yerinden çalınabilecek yangın çanı.

O-Yangını bildirmek ve yalnız bu iş için kullanılmak üzere binaların uygun bir ve ya bir kaç yerine telefon konacak. Ve itfaiye ve polis idaresinin telefon numaraları asılacaktır. Bu numaraların merkezin büyük binalarında koridorlarında asılı bulunması faydalı olur.

P-Bunların B.H.K.L.M. fıkralarındaki aletler her dairede bulundurulmalıdır.

20 Madde 20-Yangın gündüz olursa:

Yangını ilk gören tarafından vakit geçirmeksizin çanları sürekli çalınmakla beraber itfaiye olan yerlerde itfaiye ve olmayan yerlerde polis , jandarma ve belediyelele telefonla haber verilerek ve daire amirlerine bildirilecektir.

IV

Madde 21 -Yangın çanını işiten işçi ve bekçiler:

A-Her işini bırakarak yangın söndürme aletlerini bulunduğu yerlerden alıp yangın çıkan yere koşarak memleket itfaiyesi gelinceye kadar yangını söndürmeye çalışacaktır.

B-Memurlar odalarındaki kaat ve defterlerden birinci olarak en değerlilerini yangının alacağı şekle göre dışarı götürebilecek gibi çuval ve torbalara koyacaktır.Bu iş her oda büyüğünün gözü altında olacaktır.

C-Yangın çıkması ile ilk olarak yangın çıkan yer ve bitişik ve alt ve üstündeki odaların eşyası zaman geçirmeden boşaltılacaktır.

D-Yangın bir az daha ilerleyecek olursa daire amiri ve itfaiye kumandanının gösterecekleri lazuma göre bina kıran ve ya hep boşaltılacaktır.

E-Boşaltılacak eşya zabıta tarafından gösterilecek bir yere götürülecek ve bekçilerin gözü altında bırakılacaktır.

F-Tahtadan ve küçük olan binalarda birinci olarak çuvalara konan kaat ve defterler ondan sonra diğer eşya beklenmeden dışarı çıkarılır.

G-Yangın söndürüldükten sonra kaat ve eşya kendisinden sorulacak ve aranacak memurları gelinceye kadar göz altında bulundurulur,ve bunlar bir hey'et tarafından kaat üzerine geçirilerek imza ile memura verilir.

Madde 22- Yangın gece olursa:

Yangını görüp ve ya işiten işçi,bekçi ve memurlar 20 inci madde ve 21 inci maddenin"A" fıkrasına göre hareket etmekle beraber daire amirlarına de malûmat vereceklerdir.

Madde 23-Yangın dairelerin yakınında olursa:

A-yanğına karşı odaların pencerelerinin hepsi kapanacaktır ve bu odaların eşyaları koridorlara çıkarılacaktır.

B-Pencerelerin güneşlik perdeleri varsa bu perdeler vakit geçirmeksizin kaldırılacaktır.

C-Kovalarla damlara su çıkarılarak düşen ateş kıvılcımları söndürülecek, sıcaklık ve ateşin tesirile çatıların veya her hangi bir tarafın tutuşmasına çalışacaktır.

D-Binanın hep boşaltılması itfaiye kumandanının ve ya dairenin en büyük amirinin emri ile olur.

Madde 24 -Bu yalimatnameye göre işlerine bakmayan işçi ve bekçiler işlerinden çıkarılır.

Madde 25 - Bu talimatnamede yazılı işlerin güzelce yapılmasından iş işlerinin düzgünlüğüne bakanlar merkezde dairelerin en büyük amiri ve taşrada en büyük mülkiye memuru tarafından sofguya tutulur.

Madde 26-Gerek,merkezde ,gerek vilâyet,kaza ve nahiyelerde her daire amir binaların vas'iyet ve hususiyetlerine ve ellerinde bekçi ve işçi sayısına göre bu talimatnameye uygun ayrıca tedbirler alırlar.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0100304